

quadrant
kindercentra

**Pedagogisch werkplan
Peutergroep Lotje
2019**

Inhoud

Inleiding

1. Algemene informatie peutergroep Lotje
2. Pedagogische visie en doelstellingen op peutergroep Lotje
3. Pedagogische middelen op peutergroep Lotje

Inleiding

Dit pedagogisch werkplan van peutergroep Lotje is opgesteld als leidraad voor enerzijds het handelen van de pedagogisch medewerkers en anderzijds om inzicht te geven over dit pedagogisch handelen aan ouders.

Dit werkplan wordt jaarlijks bijgesteld door de pedagogisch medewerkers in samenwerking met de manager. Door deze evaluatie worden pedagogisch medewerkers bewust van hun handelen. Op deze wijze wordt de pedagogische kwaliteit en eventuele acties om deze pedagogische kwaliteit te verbeteren in kaart gebracht. Ook is het pedagogisch werkplan een instrument om de eigen identiteit van de locatie te creëren, waarbij het initiatief, de creativiteit en de ideeën van de pedagogisch medewerkers en kinderen van groot belang zijn. Daarnaast worden er risico inventarisaties gemaakt betreffende Veiligheid en Gezondheid.

Quadrant Kindercentra stelt het uniek zijn van ieder kind centraal. Dit wordt onder andere geuit door middel van de drie principes veiligheid, ruimte en respect. In de Wet Kinderopvang zijn vier pedagogische doelstellingen, die ontleend zijn aan het kwaliteitsmodel van Riksen-Walraven, beschreven waar het pedagogisch handelen aan dient te voldoen. Deze visie en doelstellingen dienen als uitgangspunt voor dit pedagogisch werkplan.

Het werkplan is als volgt opgebouwd. Ten eerste wordt de algemene informatie van de peutergroep beschreven. Vervolgens komt de visie van Quadrant Kindercentra aan bod en wordt beschreven hoe de locatie deze principes tot uiting brengt in de praktijk. In het volgende hoofdstuk wordt besproken hoe de locatie de pedagogische doelstellingen op basis van de drie principes in de praktijk brengt. Als laatste worden de pedagogische middelen beschreven, die worden ingezet om de pedagogische visie en pedagogische doelstellingen te bereiken. Het gaat hierbij om een vijftal middelen: groep, pedagogische medewerker-kind interactie, binnen- en buitenruimte, activiteiten en spelmateriaal.

1. Algemene informatie peutergroep Lotje

Naam: Peutergroep Lotje.
Adres: Oranjelaan 3
Postcode: 2741 EP
Plaats: Waddinxveen
Telefoonnummer: 06-39013931
Mail: lotje@quadrantkindercentra.nl

Cluster: Waddinxveen.
Manager: Annette Gelderblom
Telefoonnummer: 06-41122053
Mail: a.gelderblom@quadrantkindercentra.nl

Locatie

Peutergroep Lotje is een Peutergroep met een christelijke identiteit. Lotje bevindt zich in de Koning Willem Alexanderschool en ligt in de wijk Waddinxveen Noord. De locatie beschikt over een groepsruimte en een gezamenlijk te gebruiken speellokaal. Er is een buitenruimte die grenst aan de binnenruimte. De buitenruimte is af te scheiden door een hek. Op het plein is een zandbak.

In de omgeving kan er gebruik worden gemaakt van verschillende scholen. Op loopafstand is het gemeentehuis en er zijn wat winkels in de buurt.

Aangeboden diensten

Deze locatie is open van maandag tot en met vrijdag van 08.15 – 11.45 uur..

VVE

Op peutergroep Lotje wordt gewerkt met een VVE-programma (voor- en voerschoolse educatie). Dit is een programma voor kinderen, die extra begeleiding nodig hebben bij hun spraak- en taalontwikkeling en/of sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook kinderen, die dit niet specifiek nodig hebben, doen mee aan het programma. Op deze locatie wordt gewerkt met het programma Puk & Ko. Dit programma is speciaal ontwikkeld voor kinderen van 2 tot 6 jaar. Pedagogisch medewerkers, die op een VVE-locatie werken, hebben een training gevolgd om deze kinderen te kunnen begeleiden. Het programma richt zich op het spelenderwijs stimuleren van de ontwikkeling van het kind.

Ontwikkelingsgericht werken

Op de peutergroep wordt er ontwikkelingsgericht gewerkt. Dit betekent dat de nadruk ligt op het individuele kind. Elk kind is uniek. De pedagogisch medewerkers sluiten hun handelen aan op de ontwikkeling van het individuele kind. Zij observeren en begeleiden en stimuleren het kind doelgericht. Op deze wijze worden er optimale ontwikkelingskansen gecreëerd.

Om dit te bewerkstelligen wordt er planmatig gewerkt binnen de thema's behorende bij het VVE-programma. Dit wordt als volgt op de peutergroep gedaan. Aan het begin van elk thema wordt een activiteitsplan ingevuld door het gehele team. Op deze wijze brainstormt het team over activiteiten, die kunnen worden ondernomen binnen het thema. Deze activiteiten zullen gericht zijn op de verschillende ontwikkelingsgebieden, die gerelateerd zijn aan het KindVolgSysteem (observatie- en registratieprogramma Kijk!). Deze ontwikkelingsgebieden zijn sociaal-emotionele ontwikkeling, spelontwikkeling, spraak- en taalontwikkeling, motorische ontwikkeling en cognitieve ontwikkeling. Vervolgens worden er weekplanningen gemaakt. De activiteiten worden verdeeld over de weken gedurende het thema. Daarnaast wordt beschreven op welke ontwikkelingsgebieden de activiteit betrekking hebben, wat het doel van de activiteit is, voor welke kinderen de activiteit bedoeld is, wanneer de activiteit wordt uitgevoerd en wie er verantwoordelijk is voor de activiteit. Naast de weekplanningen is het van belang om inzichtelijk te maken aan welke individuele doelen gewerkt wordt. Dit wordt overzichtelijk gemaakt door individuele handelingsplannen voor kinderen met een VVE-indicatie en zorgkinderen. In deze handelingsplannen staat beschreven aan welk doel per kind gedurende het thema gewerkt wordt. Daarnaast wordt beschreven welke activiteiten worden aangeboden om dit doel te bereiken, welke ontwikkelingsgebieden worden gestimuleerd, welke middelen er nodig zijn, wat de observaties zijn per activiteit (bij de observaties kan gebruik worden gemaakt van de observatielijsten van het observatie- en registratieprogramma Kijk!) en aan het eind

van het thema wordt er een evaluatie geschreven van de uitvoering en resultaten van de activiteiten. Deze evaluaties worden meegenomen bij het half jaarlijks invullen van het observatie- en registratieprogramma Kijk!.

Om het planmatig handelen van de pedagogisch medewerkers bewust te laten blijven, wordt er gebruik gemaakt van de QuickScan. Dit is een formulier dat op verschillende gebieden (pedagogisch handelen, didactisch handelen, planning en organisatie, speel-leeromgeving, ontwikkelingsgericht werken en ouders) de pedagogisch medewerkers laat nadenken over hun handelen. Er wordt beschreven wat er goed gaat en waar verbeterpunten zijn. De verbeterpunten worden meegenomen in het actieplan van het pedagogisch werkplan (4. Acties voor het komende jaar). Het bespreken van de QuickScan wordt jaarlijks gedaan met manager en team.

Personeel

Binnen Quadrant Kindercentra wordt de pedagogisch medewerker-kindratio, zoals deze in de Wet Kinderopvang is beschreven, gehanteerd. Peutergroep Lotje biedt plaats voor maximaal 16 kinderen.

Er wordt gestreefd naar een vast team van pedagogische medewerkers op de locatie. Bij vrije dagen en ziekte van pedagogische medewerkers worden er medewerkers vanuit de flexpool ingezet. Ook hier wordt gestreefd naar hetzelfde gezicht en VVE opleiding.

Pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een diploma, zoals bepaald in de CAO Kinderopvang en zijn ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang. Daarnaast hebben zij een training gevolgd aangaande het VVE en hebben zij een BHV diploma of een Kinder-EHBO diploma. Op deze locatie hebben Anja, Nienke en Yvonne een VVE diploma, hebben 3 pm'ers) een BHV diploma en 3 pm'ers hebben een Kinder-EHBO diploma.

Personeelsbezetting 01.01.2019

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Yvonne	Yvonne	Yvonne	Yvonne	Yvonne
Nienke	Anja		Anja	Nienke

Achterwacht

Bij calamiteiten kan er een beroep worden gedaan op personeel van de basisschool. De cluster manager, Annette Gelderblom is bereikbaar op maandag, dinsdag, woensdagochtend en vrijdag.

Lidewij Zwamborn, clustermanager Waddinxveen Triangel Zuidplas, is op maandag tot en met donderdag de achterwacht bij ziekte en verlof.

In Waddinxveen Noord is Joliene Breedijk de senior pedagogisch medewerker, zij kan ook bij calamiteiten benaderd worden.

Wenbeleid

Ouders krijgen bij het toesturen van het contract een welkomstboekje met daarin uitgebreide informatie over beleid, afspraken en procedures van Quadrant.

Twee weken voor de start van de opvang wordt door een pedagogisch medewerker contact opgenomen met ouders voor een kennismakings- en intakegesprek. Ouders kunnen op eigen initiatief natuurlijk eerder contact opnemen voor het maken van een afspraak. Het intakegesprek vindt plaats met de pedagogisch medewerker, die mentor van het kind wordt. Het is wenselijk om het kind mee te nemen naar het gesprek. In dit gesprek wordt naast de kennismaking ook gesproken over de bijzonderheden van het kind en de algemene werkwijze van de locatie. Tijdens het intakegesprek krijgen de ouders een pakket met daarin informatie en een aantal formulieren, die getekend geretourneerd dienen te worden

Op de officiële startdatum wordt het kind gebracht naar de peutergroep. Ouders kunnen even meespelen. Het zal een intensieve ochtend voor het kind zijn. Vanzelfsprekend mag de ouder altijd even bellen om te vragen hoe het gaat. Per kind wordt gekeken hoe het wennen verloopt en worden wanneer nodig individuele afspraken gemaakt over de wenperiode.

Tijdens de wenperiode wordt er extra aandacht aan het kind besteed zodat het makkelijker kan wennen. Die aandacht bestaat uit bijvoorbeeld dicht bij het kind blijven, op schoot nemen, helpen met

het ontdekken van het spel materiaal en met het kennismaken met de andere kinderen. In de kring wordt extra aandacht besteed aan het aanleren van het ritme van de ochtend.

Na ongeveer drie maanden vindt er een gesprek van de wenperiode plaats tussen ouders en de mentor.

Mentorschap

Elk kind krijgt een mentor. Ouders worden bij de uitnodiging voor het intakegesprek hiervan op de hoogte gebracht. Deze pedagogisch medewerker is aanspreekpunt voor ouders tijdens het intakegesprek, de wenperiode en de kindvolggesprekken. De mentor is degene die het welbevinden en de ontwikkeling van het kind halfjaarlijks registreert middels het KindVolgSysteem (observatie- en registratieprogramma Kijk!). Deze bevindingen worden met ouders op vaste momenten besproken.

Tenslotte is de mentor verantwoordelijk voor het registreren van afspraken die gemaakt zijn met de ouders van het kind en voor de overdracht daarvan naar andere teamleden. Ook is de mentor verantwoordelijk voor de overdracht naar de basisschool en naar de buitenschoolse opvang. Dit na toestemming van ouders.

Afspraken doorgaande ontwikkelingslijn van het kind

Voordat het kind 4 jaar wordt, vindt er een eindgesprek plaats. Tijdens dit gesprek wordt het welbevinden en de ontwikkeling van het kind aan de hand van het KindVolgSysteem (observatie- en registratieprogramma Kijk!) besproken. Ouders krijgen deze informatie mee en mogen dit aan de basisschool geven. Bij overgang binnen Quadrant Kindercentra naar een BSO wordt het formulier door de mentor verstuurd naar de nieuwe locatie, nadat er door ouders toestemming gegeven is.

Voor kinderen met een VVE-indicatie is een 'warme' overdracht verplicht. Hier hebben ouders voor aanvang van plaatsing voor getekend. Aan de basisschool wordt de registratie vanuit het KindVolgSysteem en het gemeentelijke VVE-formulier (Gemeente Gouda) gegeven.

De overdracht van gegevens gebeurt met in acht neming van de wettelijke privacyregels. De mentor van het kind is hiervoor verantwoordelijk.

Er is nog geen samenwerkingsverband met de Koning Willem Alexanderschool of andere scholen waar kinderen naar toe doorstromen.

Er zijn wel gesprekken met scholen en we proberen afspraken over doorstromen met elkaar te bespreken.

Ruilen van opvangdag

Quadrant Kindercentra biedt de mogelijkheid om incidenteel van opvangdag te ruilen. Ruilen is mogelijk als de wisseling binnen 4 weken voor en 4 weken na de ruildag plaatsvindt. Het ruilen gebeurt altijd in overleg met de pedagogisch medewerker en is onder andere afhankelijk van de pedagogisch medewerker-kindratio. Ruilen kan alleen bij identieke diensten. Nationaal erkende feestdagen komen niet voor ruilen in aanmerking.

Ouders

Een belangrijke basis voor vertrouwen tussen ouders en pedagogisch medewerkers is goede communicatie en samenwerking. In de relatie met ouders gaat Quadrant Kindercentra uit van gelijkwaardigheid.

Bij Quadrant Kindercentra maken we bij het ouderbeleid onderscheid tussen ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie:

- Ouderbetrokkenheid bestaat uit het informeren van en communiceren met ouders, en het verlenen van ondersteuning aan ouders in de manier waarop ze thuis hun kind kunnen stimuleren
- Ouderparticipatie is het meedoen en de inspraak van de ouders in de organisatie

Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie vindt op deze locatie als volgt plaats

- Op Lotje worden ouders geïnformeerd over de thema's, activiteiten, personeelsbezetting enz. via nieuwsbrieven en via de ouderapp.

- Via de ouderapp ontvangt u ontwikkelingsgerichte informatie over de ontwikkelingen die uw kind meemaakt op de Peutergroep. Dagelijks een groepsnotitie met foto en één keer per thema een individueel bericht (met foto indien van toepassing)
- Minimaal worden ouders uitgenodigd voor een kindvolggesprek. VVE ouders 2 keer per jaar.
- In ouderbijeenkomsten VVE worden ouders ondersteund in het begeleiden van de ontwikkeling door het aanbieden van een themaboekje, liedjes en voorlezen van boekjes die bij het thema passen. De ouderbijeenkomst geeft ook ruimte om andere ouders te ontmoeten en met elkaar in gesprek te gaan over opvoeding of andere onderwerpen.
- We proberen ook ouders kennis te laten maken met organisaties die de ontwikkeling van jonge kinderen kan ondersteunen. Denk aan bibliotheek, voorleesexpres enz.
- Er wordt jaarlijks aandacht besteed aan het werven van oudercommissie leden voor Peutergroep Lotje.
- Lotje heeft op dit moment geen eigen O.C. Ouders worden via nieuwsbrieven geïnformeerd over beleidsontwikkeling.

Ouders met een kind met een VVE-indicatie zijn verplicht om deel te nemen aan de ouderbijeenkomsten. Ook andere ouders zijn van harte welkom. De bijeenkomsten vinden voorafgaand aan een thema plaats. Er wordt besproken aan welk thema de komende weken op de peutergroep gewerkt gaat worden. Welke activiteiten worden gedaan, welke woorden worden aangeleerd, welke boeken worden voorgelezen en welke liedjes worden gezongen? Ouders krijgen een themaboekje mee waar dit in staat en kunnen thuis ook aan de slag met thuisopdrachten. Daarnaast kunnen ouders ervaringen met elkaar uitwisselen.

Zorgbeleid

Soms komt het voor dat een kind een ontwikkelingslijn volgt die afwijkt van het gemiddelde. Het kind heeft bijvoorbeeld net even meer aandacht en zorg nodig dan de andere kinderen op de groep. Als de ontwikkeling niet vanzelf loopt of dreigt verstoord te worden, loopt het kind het risico een ontwikkelingsachterstand te krijgen. Het zorgbeleid geeft antwoord op de vraag hoe binnen Quadrant Kindercentra met dergelijke kinderen wordt omgegaan. Tevens wordt hierin beschreven welke samenwerkingspartners Quadrant Kindercentra ondersteunen om het aanbod af te stemmen op de behoeftes van het kind en op welke manier ouders doorverwezen kunnen worden naar andere gespecialiseerde instanties. Pedagogisch medewerkers worden hierbij ondersteund door de manager. De manager bespreekt de hulpvraag van de pedagogisch medewerker en scheidt met ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers de optimaal mogelijke begeleiding van het kind. Ook coördineert zij mogelijke verwijzingen en hulpvragen naar andere instanties.

Opvallend gedrag bij kinderen kan ook te maken hebben met een zorg over huiselijk geweld en kindermishandeling. Het beleid over dit onderwerp is vastgelegd in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

2. Pedagogische visie en doelstellingen op peutergroep Lotje

In de Wet Kinderopvang zijn vier pedagogische doelstellingen, die ontleend zijn aan het kwaliteitsmodel van Riksen-Walraven, beschreven waar het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers aan dient te voldoen. Hieronder staat beschreven hoe de pedagogisch medewerkers op peutergroep Lotje deze doelstellingen op basis van de drie principes van Quadrant Kindercentra tot uiting brengt.

Het bieden van emotionele veiligheid

Daarbij gaat het om een sensitieve en responsieve manier van omgang, respect voor de autonomie, grenzen stellen en structuur bieden.

Een basisgevoel van veiligheid, in de brede zin van het woord. Emotionele veiligheid is de basis van elk handelen binnen de kindercentra en daarbuiten. Vanuit emotionele veiligheid kan een positieve ontwikkeling van een persoon worden ingezet. Een onveilig gevoel staat het realiseren van de andere pedagogische doelstellingen in de weg.

....*Veiligheid*. De indeling van de ruimte is er op gericht om het kind zich veilig te laten voelen. Vanuit die veiligheid gaat het kind op zoek naar de grenzen van zijn eigen kunnen en durft hij uitdagingen aan te gaan.

Deze locatie creëert een veilige en gezonde fysieke omgeving voor kinderen. Dit gebeurt door:*

- regelmatig de risico's voor wat betreft gezondheid en veiligheid van de kinderen en de pm'ers in kaart te brengen.
- Aan de hand van de inventarisaties wordt een actieplan uitgevoerd om de veiligheid verder te vergroten en ziekte te voorkomen.
- Te werken volgens het vierogenprincipe. Er zijn altijd twee pm'ers op de groep en op de verschoonplek en toiletruimte kan direct toezicht worden gehouden. Wanneer er op woensdag een pm'er alleen werkt is er transparantie in werken door het werken met een open deur, ramen naar de gang van de school en met regelmaat langslappende mensen vanuit de school.

....*Respect*. Respect voor elkaar, respect voor alles wat leeft, respect voor ouders, pedagogisch medewerkers en kinderen, voor spullen en afspraken. Een kind dat gerespecteerd wordt, voelt zich veilig en gewaardeerd zoals hij/zij is. De kinderen worden gerespecteerd door de pedagogisch medewerkers en zij vragen ook respect van hen. De gevoelens van het kind worden daarbij serieus genomen.

- Verdraagzaam en vergevingsgezind te zijn, samen te delen, elkaar te respecteren. Dit is leidend voor de benadering van ouders en kinderen. Aan kinderen wordt geleerd dit toe te passen in de interactie met anderen om hen heen door ze te wijzen op het effect van hun gedrag op anderen en ze te complimenteren voor het gedrag dat aansluit bij onze normen en waarden.

.....*Ruimte*. Binnen Quadrant Kindercentra wordt de ruimte voor kinderen belangrijk gevonden. De persoonlijke ruimte van iedereen wordt gerespecteerd en de fysieke ruimte op de locatie nodigt het kind uit om te gaan spelen en het stimuleert het kind in zijn ontwikkeling. Zowel het samenspelen met andere kinderen als het alleen zijn heeft zijn plek.

De emotionele ruimte worden geboden door:

- (soms letterlijk) naast de peuters te gaan staan en op hun eigen niveau te communiceren. We kijken de kinderen aan en moedigen ze soms aan door een fysiek gebaar. Gewenst gedrag wordt bevestigd door het positieve te benoemen en complimenten te geven. kinderen aan te moedigen hun grenzen te verleggen en de veiligheid te bieden om samen dat stapje verder te maken. Het ontwikkelen van een positief zelfbeeld is de basis voor het ontwikkelen van een stabiele persoonlijkheid. Ook leren de peuters de ander te vertrouwen door als pm'ers zelf ook betrouwbaar te zijn. Dit betekent: doen wat je zegt en zeggen wat je doet. Hierdoor leren de kinderen de pm'ers te vertrouwen en voelen ze zich veilig. Kinderen worden gesteund in het opkomen voor zichzelf en aan te geven wat niet prettig is.
- Een gevarieerd aanbod van hoeken, zoals b.v. de boekenhoek waar de kinderen zich rustig kunnen terug trekken en de bouwhoek waar ze actief samen kunnen spelen.

**Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie
Daarbij gaat het om het spelenderwijs uitdagen van ontwikkeling van motorische, cognitieve, taal- en creatieve vaardigheden, zodat kinderen steeds zelfstandiger kunnen functioneren.**

Onderzoeken, spelen en uitproberen zijn belangrijk voor kinderen om greep op de omgeving te krijgen. De inrichting van de ruimte, aanbod van materiaal en activiteiten, vaardigheden van de pedagogisch medewerkers en aanwezigheid van leeftijdsgenootjes dragen positief bij aan de persoonlijke ontwikkeling.

....*Veiligheid*. Een veilig gevoel is een voorwaarde voor de persoonlijke ontwikkeling van het kind. Binnen de vertrouwde omgeving wordt het kind gestimuleerd om zijn grenzen te verleggen. Het gevoel van veilig zijn, wordt gecreëerd door zoveel mogelijk vaste gezichten op de groep te hebben. Kinderen kennen de pedagogisch medewerkers en zij kennen de kinderen. Ze kennen de sterke punten van kinderen, maar ook hun onzekerheden. Hierdoor is het kind meer ontspannen en durft het stappen te nemen die anders moeilijk zijn.

Er wordt emotionele veiligheid geboden door:

- Te zorgen voor een ontspannen en open sfeer, waarin de kinderen zichzelf kunnen zijn. In de groep nodigen we de kinderen uit tot meedoen als dat nodig is en we stimuleren kinderen ruimte te geven aan andere kinderen.
- Ieder kind te zien als een uniek door God geschapen mens aan wie we Gods onvoorwaardelijke liefde willen doorgeven. Ieder kind wordt liefdevol en niet bevooroordeeld benaderd.

....*Respect*. Door de veiligheid die wordt geboden, wordt de persoonlijke ontwikkeling van het kind bevorderd. Het kind mag zijn eigen tempo bepalen, zijn sterke en zwakke punten. Het kind durft zichzelf te zijn en leert daardoor zichzelf en zijn mogelijkheden kennen. Het kind worden geprikkeld door hem/haar uit te dagen met activiteiten en spel, maar beperken de negatieve ervaringen door de grenzen van het kind te respecteren. De pedagogisch medewerker staat achter het kind om zijn spel te ondersteunen en activiteiten aan te bieden die de ontwikkeling van deze persoonlijke kenmerken stimuleren.

Dit gebeurt op deze locatie door:

- Verdraagzaam en vergevingsgezind te zijn, samen te delen, elkaar te respecteren. Dit is leidend voor de benadering van ouders en kinderen. Aan kinderen wordt geleerd dit toe te passen in de interactie met anderen om hen heen door ze te wijzen op het effect van hun gedrag op anderen en ze te complimenteren voor het gedrag dat aansluit bij onze normen en waarden.

... *Ruimte*. Het is belangrijk om een kind de ruimte te geven die hij/zij nodig heeft. Elk kind heeft een persoonlijke ruimte. Ruimte om te ontdekken, ruimte om aan te passen, ruimte om zichzelf te kunnen zijn. Ruimte om te ontwikkelen in zijn eigen tempo. De inrichting van de ruimte nodigt uit tot onderzoek, en daarmee tot het opbouwen van zelfvertrouwen en zelfstandigheid.

**Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competentie
Daarbij gaat het om begeleiding in interacties, waarbij spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, zodat kinderen steeds zelfstandiger relaties met anderen kunnen opbouwen en onderhouden.**

Een scala van sociale kennis en vaardigheden, zoals inleven in anderen, communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten oplossen en ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Interactie met anderen, deel zijn van een groep en deelnemen aan groepsgebeurtenissen helpen het kind zijn sociale vaardigheden te ontwikkelen. De volwassene is belangrijk om de interacties tussen de kinderen te ondersteunen en waar nodig te begeleiden.

....*Veiligheid*. In de groep is het kind in interactie met anderen. Hij/zij is een onderdeel van een groep, maar toch een uniek kind. Om te kunnen functioneren in de groep moet een kind zijn sociale kennis en vaardigheden ontwikkelen zoals samenwerken, communiceren, conflicten oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De aangeboden activiteiten stimuleren samenspel en de pedagogisch medewerker volgt en begeleidt de kinderen waar nodig in het spel.

Dit is bij Lotje terug te zien in:

- Samenspelen in de keuken waarbij je meerdere bordjes neerzet.
- Samenspel met de bal
- Samen opruimen
- Samen bouwen waarbij je het er over hebt wie wat mag doen
- Samen oplossingen bedenken/voordoen.

.... *Respect*. Bij de sociale ontwikkeling is respect een belangrijk aspect van het omgaan met anderen en omgaan met spullen. In onze optiek één van de belangrijkste aspecten. Het kunnen inleven in anderen, conflicten oplossen en communiceren met elkaar zijn sociale vaardigheden, die wij gebruiken om respectvol met elkaar om te gaan. Kijken naar de ander en denken aan de ander helpen het kind om die vaardigheden te oefenen en te ontwikkelen.

- Bij afpakken de emotie van het andere kind benoemen
- Bij het pijn doen de emotie van de ander benoemen en voordoen hoe het ook anders kan
- Als je iets wil, ga het dan zelf vragen, wij helpen je erbij.
- Ook benoemen wat goed gaat.
- Er wordt aandacht besteed aan kinderen of familie daarvan die bijvoorbeeld ziek zijn.

.... *Ruimte*. De inrichting van een ruimte is van invloed op de manier waarop kinderen spelen. De ruimte nodigt uit, lokt uit, leidt en begrenst. Sommige delen van de ruimte zijn ingedeeld om samen te kunnen spelen. Het kind leert om te gaan met anderen en deel te zijn van een groep. De inrichting nodigt uit tot verschillende soorten spel en de pedagogisch medewerker ondersteunt en stimuleert dat met het oog op wat het kind wil en nodig heeft. Afwisseling van speelkameraadjes wordt gestimuleerd, maar het kind krijgt ook de ruimte om een eigen invulling aan het spel te geven.

Bij Lotje zie je dat terug in:

- Als kinderen heel claimend naar elkaar zijn, een kind eruit halen (op een positieve manier) zodat een ander kind weer de ruimte krijgt of voelt.
- Verschillende hoeken: Poppenhoek, autohoek.

**Gelegenheid bieden om normen, waarden en cultuur van een samenleving eigen te maken
Daarbij gaat het om het stimuleren om op een open manier kennis te maken met algemeen
aanvaarde normen en waarden, met het oog op een respectvolle omgang met anderen en
actieve participatie in de maatschappij.**

Een kindercentrum is een samenleving waar verschillende culturen, normen en waarden elkaar ontmoeten. Volwassenen zijn belangrijk voor de morele ontwikkeling van kinderen in verband met het omgaan met verschillende mensen, verschillende culturen en verschillende normen en waarden. Van de manier waarop volwassenen reageren en met elkaar omgaan leren kinderen de grenzen van goed en slecht, van anders mogen zijn, van mogen en moeten.

Binnen de verscheidenheid van de groep leert het kind om te gaan met normen en waarden en verschillende culturen. Wij verdiepen ons in andere meningen, gebruiken, eetgewoontes en taal. Wat vindt iemand belangrijk? Waar staat hij voor? Dit zijn zaken die ontdekt moeten worden. Waar liggen de grenzen? We geven de kinderen ruimte om vragen te stellen en beantwoorden die zo goed mogelijk, met respect voor de vraag en voor het onderwerp. De specifieke regels met betrekking tot omgaan met elkaar zijn vastgelegd in de groepsregels van de locatie.

In de veilige omgeving waarin er serieus wordt omgegaan met vragen en meningen durven kinderen vragen te stellen over het hoe en waarom van regels, omgangsvormen en zaken die vaak vanzelfsprekend worden gevonden.

Dat komt bij Lotje tot uiting door:

- Bijbelverhaal vertellen en de daarbij behorende normen en waarden.
- Bij het delen van een fietsje vraag je kinderen of ze al klaar zijn en mogen ze er ook voor kiezen om nog even door te willen spelen (respect)
- Bewust begroeten bij binnenkomst, met eten en drinken op elkaar wachten voordat je begint,
- Elkaars ruimte respecteren door bijvoorbeeld niet steeds aan andere kinderen te zitten

3. Pedagogische middelen op peutergroep Lotje

Om de pedagogische visie en pedagogische doelstellingen te bereiken kunnen een vijftal middelen worden ingezet: groep, pedagogische medewerker-kind interactie, binnen- en buitenruimte, activiteiten en spel materiaal.

Groep

Elke peutergroep is uniek. Elke locatie maakt gebruik van een basisgroep. Daarnaast heeft elke locatie zijn eigen ritme, regels en tradities. Deze middelen geven het kind structuur en veiligheid en worden hieronder beschreven.

De basisgroep op peutergroep Lotje is ingedeeld op basis van wat staat beschreven in Wet Kinderopvang. Deze locatie kan maximaal 16 kinderen van 2 tot 4 jaar opvangen per ochtend, met begeleiding van twee pedagogisch medewerkers.

Het dagritme van peutergroep Lotje wordt visueel gemaakt dmv dagritmekaarten en ziet er als volgt uit:

08.15 – 8.45 uur

Inloop en welkomkring met aandacht voor de kinderen en p.mers die aanwezig zijn en het bespreken van het dagritme.

08:55 - 10.00 uur

Activiteit: vrij spel in hoeken, begeleide (thema)activiteiten, knutselwerkje, kleine kringactiviteit, samen opruimen

10.00 - 10.30 uur

Activiteit: bijbelverhaal, drinken en fruit eten

10.30 -11.15 uur

Activiteit: buiten spelen of spelen in het speellokaal

11.15 -11.45 uur

Activiteit: kringmoment met koekje, , afsluitend liedje zingen, boekje voorlezen en grote kringactiviteit, zingen

De volgende regels en tradities zijn afgesproken om het verblijf op peutergroep Lotje plezierig te maken:

- In het lokaal alleen lopen, rennen doen we buiten of in het speellokaal.
- De auto's in het lokaal zijn om mee te rijden en niet om op te zitten.
- Schoenen houden we aan, bij uitzondering kunnen laarzen uitgedaan worden.
- We spelen alleen beneden in het speelhuisje. Het trapje naar boven houden we afgesloten.
- We maken eerst een puzzel af voordat we die omruilen met een puzzel uit de kast.
- We gaan voorzichtig om met speelgoed.
- Zand houden we in de zandbak.
- Niet lopen over de zandbakrand i.v.m. het net (struikelen/kapot gaan).
- De kinderen mogen in het plantsoen spelen mits dit veilig gebeurt en mogen aan de rekstokken van het klimrek hangen, maar niet omhoog klimmen.
- Als we in het speellokaal spelen trekken we daar de schoenen uit. In het speellokaal mogen de kinderen niet op het klimrek.
- handen wassen na toilet bezoek.
- hoesten en niezen, zoveel mogelijk in binnenkant elleboog, achter de hand of hoofd wegdraaien.
- niet zoenen met koortslip.
- Verjaardagen van de kinderen worden uitgebreid gevierd (trakteren, Dagritmekaart voor de verjaardag, verjaardagsstoel, feesthoed) in aanwezigheid van ouders (vanaf 11.15 uur).
- Kinderen die afscheid nemen of hun verjaardag vieren, krijgen speciale aandacht (bijbelplaat ophangen, als eerste kiezen bij rijdend materiaal, dingen uitdelen).
- Kinderen die afscheid nemen krijgen een diploma.
- Kinderen mogen een kleurplaat maken voor jarige familieleden.
- Nieuwe kinderen worden welkom geheten met een Puk-plaatje met de naam eronder.
- Elk kind krijgt minstens een keer de logeertas mee naar huis.

- We gaan elk jaar op schoolreis met de kinderen.
- Sinterklaas vieren we met alle kinderen verspreid over twee ochtenden.
- Kerst vieren we in aanwezigheid van ouders met een kerstontbijt, vertelling en knutselwerkje.
- Een keer per jaar komt de schoolfoto graaf langs.

Pedagogisch medewerker-kind interactie

Binnen Quadrant Kindercentra wordt voor de communicatie de visie van ontwikkelingspsycholoog Thomas Gordon gebruikt. Thomas Gordon gaat uit van gelijkwaardigheid in relaties. Op deze wijze krijgen kinderen gelegenheid tot zelfontplooiing en groei op sociaal en emotioneel gebied. De rode draad binnen zijn visie is de taal van de acceptatie, kinderen worden serieus genomen en in hun waarde gelaten. In de praktijk betekent dit dat pedagogisch medewerkers een actieve kijk en luisterhouding aannemen, zodat het kind zich begrepen en gehoord voelt. Er wordt gesproken vanuit de ik-boodschap. Het kind wordt aangesproken op zijn gedrag en niet op zijn persoon. Wij willen het volgende hiermee bereiken:

- Bijdragen aan een positief zelfbeeld
- Duidelijk zijn over jezelf en opkomen voor je eigen behoeften
- Luisteren naar wat het kind eigenlijk bedoelt en wil
- Omgaan met onaanvaardbaar gedrag van het kind
- Ruzies, meningsverschillen en conflicten hanteren
- Het kind helpen bij het oplossen van problemen
- Het kind op een positieve manier beïnvloeden op het gebied van waarden en normen

De volgende situatie kan zich op de groep voordoen:

Een kind rent door het lokaal.

De pedagogisch medewerker kan, volgens de visie van Thomas Gordon, het volgende zeggen:

Ik vind het gevaarlijk als je rent door het lokaal, want dan kan je struikelen over het speelgoed of tegen andere kinderen aanbotsen.

Binnen- en buitenruimte

Peutergroep Lotje beschikt over een binnen- en buitenruimte. De ruimte heeft invloed op het welbevinden en gedrag van het kind. De ruimte dient te stimuleren en uit te dagen, tot alleen kunnen zijn en samenspel.

In de binnenruimte zijn er verschillende hoeken gecreëerd, zoals de boekenhoek, de bouw/autohoek, de huishoek en puzzel tafels.

In het speellokaal kunnen de kinderen spelen met rijdend materiaal en groot spel materiaal. We creëren ook een rustig hoekje waar kinderen met blokken kunnen spelen.

De buitenruimte beschikt over een glijbaan, zandbak en een rekstok. We hebben driewielers, loopfietsen en steppen. De kinderen mogen ook spelen in de groenstrook.

Kinderen spelen onder toezicht van een pedagogisch medewerker buiten.

Activiteiten

Op peutergroep Lotje worden verschillende activiteiten aangeboden. Er zijn dagelijkse activiteiten, vrije activiteiten en georganiseerde activiteiten. Dagelijkse activiteiten zijn de activiteiten die elke middag terugkomen, zoals het eet- en drinkmoment. Vrije activiteiten kiezen kinderen zelf, zij nemen initiatief tot spel en gaan zelfstandig aan de slag. Georganiseerde activiteiten worden georganiseerd door pedagogisch medewerkers of door externe deskundigen. Hierbij wordt gekeken naar wat het kind nodig heeft. Pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor de ontwikkelingsstimulering bij het kind. Het ontwikkelingsgericht werken is gebaseerd op de theorie van Vygotsky. Dit betekent dat de pedagogisch medewerker het kind stimuleert en begeleidt om hem/haar een stap verder te brengen in zijn/haar ontwikkeling.

Op de locatie wordt gewerkt met thema's waar de activiteiten aan gekoppeld zijn. De thema's en activiteiten worden afgestemd op de jaarplanning van Quadrant. Hiernaast hebben we ook een planning voor de bijbelverhalen. De thema's en activiteitenplanning worden op de locatie zichtbaar gemaakt voor kinderen en ouders door middel van het meegeven van een periodieke nieuwsbrief.

Activiteitenplanning 2019

Week	Thema
Week 4 en 5	Nationale voorleesdagen
Week 6, 7, 8	Vrij thema / Winter
Week 10 t/m 16	Lente
Week 19 t/m 23	Hatsjoe
Week 24 t/m 29	Zomer / Oef wat warm

Quadrant Kindercentra zorgt voor een rijke leer- en leefomgeving door een gevarieerd, uitdagend activiteiten aanbod aan te bieden waarbij elk kind de kans heeft op zijn eigen manier te 'leren' en te ontwikkelen. Hierbij staat meervoudige intelligentie, groenbeleving en kinderparticipatie centraal.

Meervoudige intelligentie betekent dat er voor ieder kind iets aangeboden wordt wat zijn/haar ontwikkeling verder prikkelt. Volgens Howard Gardner heeft elk mens acht verschillende intelligenties (woordknap, rekenknap, beeldknap, muziekknap, beweegknap, natuurknap, mensenknap en zelfknap). Ieder mens heeft deze alle acht, maar men heeft er slechts vaak enkele sterk ontwikkeld. De sterk ontwikkelde intelligenties bepalen voor een groot deel de manier waarop de mens leert, informatie tot zich neemt en bepaalt de voorkeuren voor activiteiten. Om elk kind de kans te geven zich te ontwikkelen op een manier die het beste bij zijn/haar belevingswereld past, wordt er gewerkt met meervoudige intelligentie. Op deze locatie komt dit tot uiting door het aanbieden van verschillende activiteiten en materialen:

- Woordknap: boekjes voorlezen/gesprekjes voeren.
- Rekenknap: tellen/groot en klein/hoeveel past er in...?
- Beeldknap: knutselen/kleien/verkleedkleding.
- Muziekknap: zingen, muziek maken met instrumenten.
- Beweegknap: buitenspelen en speellokaal.
- Natuurknap: samen kijken naar de natuur, attent maken op verschillende seizoenen.
- Mensenknap: samen spelen, elkaar helpen.
- Zelfknap: complimenten geven, zelf keuzes maken.

Quadrant Kindercentra vindt de zorg voor natuur, mens en milieu belangrijk. Groene kinderopvang is kinderopvang die zich in haar activiteiten laat leiden door de mogelijkheden van de natuur. Door te spelen, te beleven en te ontdekken in de natuur worden alle ontwikkelingsgebieden positief beïnvloed. Daarmee wordt het welbevinden en de bewustwording van kinderen vergroot. Dit komt tot uiting door tijdens het buitenspelen samen te kijken naar de natuur en kinderen de mogelijkheid te geven om op ontdekking uit te gaan. Ook halen we de natuur naar binnen door bijvoorbeeld het maken van een herfsttafel.

Kinderparticipatie is het samen met de kinderen nemen van beslissingen. Kinderen worden actief betrokken bij de opvang, hun mening doet er toe en er wordt naar ze geluisterd. Kinderparticipatie leidt er toe dat kinderen initiatieven leren (durven) nemen wat bijdraagt aan een positief zelfbeeld. Kinderparticipatie kan op verschillende niveaus worden vormgegeven: luisteren naar kinderen, aanmoedigen van kinderen hun mening te geven, rekening houden met de mening van de kinderen, betrekken van kinderen in de besluitvorming en samen beslissen en uitvoeren. Deze kinderparticipatie wordt op de volgende wijze op deze locatie vorm gegeven:

We luisteren naar de kinderen als ze eigen wensen aangeven bijvoorbeeld "ik wil graag kleuren". We bekijken op dat moment of het mogelijk is. Als het niet kan leggen we uit waarom dit het geval is.

Spelmateriaal

Er wordt voldoende en afwisselend spel materiaal aangeboden om de sociaal-emotionele ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling en motorische ontwikkeling van het kind te stimuleren. Op peutergroep Lotje is het volgende spel materiaal aanwezig.

Spelend bewegen (bewegen met het lichaam): ballen, fietsjes, loopklossen, scheppen, glijbaan, hoepels, stapstenen. In de gymzaal wordt gebruik gemaakt van matten, de banken en soms de kast als klim- en klautermateriaal.

Sensopatisch spel (gebruik maken van zintuigen): (kinetisch) zand, klei, scheerschuim, waterbaan.

Spelend hanteren (materiaal gebruiken waarvoor deze bedoeld is): keukenspullen, ballenbaan, puzzels, poppenhuis, boerderij, werkbank, auto's.

Constructiespel (iets bouwen van materiaal): duplo, houten blokken (groot en klein), nopper.

Verbeeldend spel (doen als-of spel): verkleedkleding, doktersspullen, keukenspullen, poppen.

Sociaal/regelspel (spel met minimaal 2 mensen met regels): domino, memory.